

Nr 9 (401) Wrzesień 2024 rok XXXIV

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 6,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Co ziemia ukywała w Teodorówce,

badania archeologiczne trwają

20 sierpnia 2024 roku rozpoczęto badania archeologiczne na księżym polu w Teodorówce graniczącej z Duklą, dotyczące relikwów kościoła pw. św. Marcina. Był to pierwszy drewniany kościół, który powstał w centrum lokowanej w 1358 roku wsi Dukla.

Badania prowadzi Muzeum Ziemi Bieckiej pod kierunkiem dyrektora dr Pawła Kocańdy, przy współudziale Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli. W prace zaangażowany jest dyrektor mgr Mateusz Such.

Badania rozpoczęto z inicjatywy profesora dra hab. Michała Parczewskiego i Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wiosną 2024 roku Profesor ustalił dokładnie położenie w terenie kościoła pw. św. Marcina posługując się ustaleniami i tzw. mapą Miega z XVIII wieku. Ustalenia te zostały zweryfikowane poprzez badania geofizyczne (magnetometr i georadar) przeprowadzone przez mgr Tomasza Tokarczyka z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. 21 sierpnia odsłonięte zostały fundamenty kościoła. Prace trwają.

Być może prowadzone badania dostarczą nam nowych informacji nie tylko o kościele św. Marcina, ale również o historii Dukli.

Krystyna Boczar-Różewicz

Widoczne fundamenty kościoła św. Marcina - 21 sierpnia 2024 r.

Ryc. Fragment mapy Miega, z zaznaczoną lokalizacją kościoła św. Marcina

Rozpoczęcie prac archeologicznych w Teodorówce - pierwsze odkrywki - 20 sierpnia 2024 r.

Kolonie letnie z Reksiem, Bolkiem i Lolkiem

Fot. [arch. OK w Dukli]

Uczestnicy kolonii w muzeum Auschwitz-Birkenau

Przed studiem filmowym OKO w Bielsku Białej

Złota myśl:

„Świat nie pyta, cośmy mówili,
ale czyśmy zapobiegli nieszczęściu.”

(Bolesław Prus)

We wrześniowym numerze:

Co ziemia ukywała w Teodorówce.....	2
85 . rocznica wybuchu II wojny światowej.....	3
Święto płonów w Dukli.....	4
Złote gody par małżeńskich.....	5
Podziękowanie dla BPI sp. z o.o.....	5
Awanse dla nauczycieli z gminy Dukla.....	6
82. rocznica zagłady dukielskich Żydów.....	7
Wycieczka do Skansenu Archeologicznego Karpacka Troja.....	8
„Wstążeczkowe inspiracje i pałacowe sekrety”.....	8
Kino plenerowe.....	8
Półkolonie z Ośrodkiem Kultury w Dukli.....	9
Dukla. Usprawiedliwienie obecności.....	9
Tu mieszkam, tu zmieniam eko.....	10
Koncertowy lipiec.....	10
Msza Święta za Ojczyznę.....	10
Od Rusal do Jana.....	15
Jakub Kwaśnicki i trener Jacek Gałuszka nagrodzeni.....	15
Warsztaty kaligrafii.....	15
Kolonie Letnie z Reksiem, Bolkiem i Lolkiem.....	16
Występy zespołów działających przy OK Dukla.....	16
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	17
Rajmunda Świętochowskiego.....	18
Jaką tajemnicę skrywa kurhan na łąkach?.....	20
Wydarzyło się w naszej gminie.....	20
W pasiece.....	21
Łowiectwo i ekologia.....	21
W krainie rondla i patelni.....	22

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit, Barbara Pudło, Anna Chłopecka

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 29. 08. 2024 r.

Udostępniono do sprzedaży 3. 09. 2024 r. Nakład 250 egz.

OKŁADKA: Wieża widokowa na górze Cergowej.

Fot. Robert Neumann

85 . rocznica wybuchu II wojny światowej

85 lat temu, 1 września 1939 roku, o godzinie 4.45 niemiecki pancernik Schleswig-Holstein zaatakował polską placówkę na Westerplatte. Na Wojskową Składnicę Tranzytową przypuściło szturm około 4 tysięcy niemieckich żołnierzy z morza, lądu i powietrza. To wydarzenie uznawane jest za symboliczny początek II wojny światowej, mimo że kilkanaście minut wcześniej wojska niemieckie uderzyły na Polskę na całej długości polsko-niemieckiej granicy. Obrona wojskowej składnicy na Westerplatte była pierwszą bitwą, trwającą sześć lat największej wojny w dziejach Europy i świata. Na Westerplatte polscy żołnierze walczyli 7 dni, a mieli bronić się 12 godzin. 1 września 1939 roku rozpoczęła się wojna, która trwała ponad 5 lat, była koszmarem okupacji, codziennym terrorem, represjami oraz zbrodniami. Agresor zgodnie z rozkazami Adolfa Hitlera dążył do odniesienia zwycięstwa militarnego jak również do wyniszczenia ludności cywilnej.

Na Przełęcz Dukielskiej II wojna światowa rozpoczęła się kampanią wrześniową 1 września 1939 roku. Pierwsze dni września przyniosły ustabilizowane działania ze Słowacją, która została wciągnięta przez hitlerowskie Niemcy w plany zagarnięcia ziem polskich. Spalenie strażnicy po stronie słowackiej przez odwetowy wypad polskiego oddziału, co związane było ze śmiercią porucznika Rajmunda Świętochowskiego 2 września 1939 roku spowodowało bierność oddziałów słowackich. Przybycie oddziałów niemieckich 1. Dywizji Górskiej 7 września 1939 roku i przekroczenie granicy w okolicy Niżnej Polanki zapoczątkowało zwrócenie frontu z południowego na zachodni, 8 września bitwę o Duklę oraz obronę Równego z 8/9 września z udziałem II batalionu 2pp KOP „Karpaty” i Batalionu Obrony Narodowej „Krosno”. Szczegółowo te wydarzenia opisuje Pan Janusz Kubit w książce pt. „Przełęcz Dukielska we wrześniu 1939 roku”. Jak skończyła się kampania wrześniowa wiemy, ale może warto zagłębić się w książkę pana Janusza i dowiedzieć się jak wyglądała obrona Dukli we wrześniu 1939 roku.

Krystyna Boczar-Różewicz

Dla miłośników poezji dedykuję wiersz poety z Równego Adama Czai, który wydaje kolejne tomiki swojej poezji:

Kartki historii

*Jeszcze nie ucichły pierwszej wojny głosy,
dopiero co zgasty pożary,
nie ostygły pogorzelska a już druga grozą błyska,
wciąż widzę, wciąż słyszę pól bitewnych zgiełk,
ból, strach, krew –
huk bomb z bólem się miesza i ten głos – Boże ratuj,
mamo, mamo umieram.
Pochylony nad kartkami historii mówię – pamięć bacność –
Jeszcze Polska nie zginęła póki my żyjemy...
Pól bitewnych zgiełk, ból, strach, krew.*

Święto plonów w Dukli

18 sierpnia 2024 roku w Dukli odbyły się Dożynki Gminne. To coroczne święto plonów było nie tylko okazją do podziękowania za urodzaj, ale także do integracji lokalnej społeczności. W tym roku obchody współorganizowali burmistrz Dukli, klasztor o.o. Bernardynów w Dukli oraz Ośrodek Kultury w Dukli. Uroczystościom towarzyszył bogaty program artystyczny oraz tradycyjne obrzędy dożynkowe.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele władz samorządowych: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, zastępca burmistrza Bohdan Gocz, radni powiatowi Marek Górak i Łukasz Piróg, radni Gminy Dukla na czele z przewodniczącym Rady Miejskiej w Dukli Pawłem Kuffnerem oraz sołtysi. Starostami dożynek zostali Klaudia Turek z Nadola oraz Waldemar Turek z Równego.

Dożynki rozpoczęły się uroczystą mszą świętą dziękczynną w Sanktuarium św. Jana z Dukli, podczas której poświęcone zostały wieńce. Po mszy zgodnie z tradycją pokrojono chleby dożynkowe i rozdzielono je wśród obecnych na mszy. Następnie uczestnicy przeszli do ogrodów klasztornych. W tradycyjnym korowodzie dożynkowym wyróżniały się delegacje wieńcowe z 12 sołectw: Barwinka, Cergowej, Głojsc, Jasionki, Łęk Dukielskich, Myszkowskiego, Nadola, Równego, Teodorówki, Wietrzna, Zawadki Rymanowskiej i Zboisk. Podczas oficjalnej części uroczystości, Burmistrz Dukli Krystyna Andruch odebrała z rąk starostów chleb upieczony z tegorocznego ziarna. Odbyło się również tradycyjne ośpiewanie wieńców. Delegacje otrzymały pamiątkowe dyplomy oraz nagrody finansowe w wysokości 250 zł.

Następnie odbyły się występy artystyczne, które przyciągnęły uwagę licznie zgromadzonej publiczności. Na scenie zaprezentował się lokalny zespół „In Caelo”,

który zapewnił wcześniej oprawę muzyczną mszy świętej. Kolejną atrakcją był koncert zespołu „Slavia Dixieland Band” z Krosna, który przeniósł uczestników do świata jazzu tradycyjnego. Na zakończenie imprezy odbyła się zabawa taneczna, którą poprowadził DJ Piter.

Dożynki w Dukli to również święto regionalnych smaków i tradycji kulinarnych. O podniebienia uczestników zadbały Koła Gospodyń Wiejskich z Nadola, Teodorówki i Zboisk oraz Stowarzyszenie Miłośników Cergowej. Każdy mógł spróbować szerokiego wachlarza swojskich potraw i domowych ciast. Z inicjatywy ojca Antoniego, opiekuna Klubu Seniora działającego przy klasztorze, swoje wyroby rękodzielnicze wystawiły: Agata Łacheta, Weronika Szafran reprezentowana przez Irenę Zimę oraz Marzena Witkowska, dając dowód na to, że tradycyjne rzemiosło ma się w Dukli dobrze. Na ogrodach klasztornych czekało wiele darmowych atrakcji dodatkowych ufundowanych

przez Gwardiana Fabiana Wikierę. Dzięki jego staraniom można było podziwiać zabytkowe ciągniki rolnicze udostępnione przez Stary Traktor Bieszczady. Dzieci korzystały z animacji przygotowanych przez Ekipę Karoli m.in. piana party, oglądały zwierzęta gospodarskie tj. króliki, kury, próbowały jazdy na koniu. Specjalnie na tę okazję o.gwardian utworzył piaskownicę wyposażoną w zabawki.

Imprezę uświetniły swoją obecnością lokalne jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. OSP w Dukli na czele z Wiktorem Madejem oraz OSP w Tylawie z prezesem Stanisławem Bauerem zorganizowali pokazy samochodów i sprzętów ratowniczych. Strażacy zadbali o zabezpieczenie imprezy, a także serwowali specjalną grilla.

Urokliwa sceneria i sielska atmosfera sprawiły, że tegoroczne święto plonów było nie tylko udane, ale wręcz niezapomniane. Niewątpliwym sukces tegorocznych dożynek można przypisać ogromnemu zaangażowaniu klasztoru o.o. Bernardynów i doskonałej lokalizacji łączącej tradycję z pięknem natury i duchem wspólnoty.

Katarzyna Błaż
 Fot. str. 14

„Nie umiera nigdy ktoś
 o którym pamiętamy,
 - bo pamięć to nieśmiertelność”

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia
 Rodzinie i Najbliższym
 emerytowanego, wieloletniego Pracownika Urzędu
 Miejskiego w Dukli

Śp. Juliana Bąka

Składają
 Burmistrz Dukli, Rada Miejska w Dukli
 oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Dukli

Złote gody par małżeńskich

*Nie wystarczy pokochać,
 trzeba jeszcze umieć wziąć tę miłość w ręce
 i przenieść ją przez całe życie.*

(Bekante)

20 sierpnia br. burmistrz Dukli Krystyna Andruch w imieniu prezydenta RP wręczyła 25. parom z gminy Dukla medale za długoletnie pożycie małżeńskie.

Złote gody obchodzi się po 50 latach wspólnego pożycia małżeńskiego. Wspólne pół wieku to dowód wzajemnej miłości, zrozumienia istoty związku małżeńskiego. To wspaniały wzór mądrego życia i przykład dla młodych, którzy decydują się związać węzłem małżeńskim zakładając rodzinę. Uroczystość „Złotych Godów”, odbywała się w restauracji Bartnik w Tylawie i prowadzona była przez kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Dukli Mirosława Matykę, który rozpoczynając uroczystość przywitał Jubilatów, burmistrz Dukli Krystynę Andruch, jej zastępcę Bohdana Gocza i przewodniczącego Rady Miejskiej w Dukli Pawła Kuffnera. Każda para małżeńska otrzymała życzenia i medal, który w imieniu prezydenta RP wręczała burmistrz Dukli. Upominki i kwiaty wręczali przewodniczący Rady Miejskiej

w Dukli i zastępca burmistrza Dukli. Wioletta Jakiela, Gabriela Gniady i Gabriela Fornal swoim występem uświetniły uroczystość. Był także uroczysty poczęstunek dla Jubilatów i pamiątkowe zdjęcie.

Pary obchodzące jubileusz Złotych Godów 50. lecia pożycia małżeńskiego:

1. Barbara i Tadeusz Antoniewiczowie
2. Janina i Stanisław Bożętkowie
3. Danuta i Władysław Chudykowie
4. Henryka i Jerzy Czupowie
5. Krystyna i Bogdan Kamiński
6. Jadwiga i Antoni Korcowie
7. Zofia i Zdzisław Koziccy
8. Elżbieta i Stanisław Leniowie
9. Danuta i Ignacy Lewiccy
10. Dorota i Roman Michalczykowie

11. Alina i Józef Olbrechtowie
12. Wanda i Edward Parylakowie
13. Józefa i Stanisław Prajznerowie
14. Emilia i Jan Pustułkowie
15. Alicja i Wiesław Skrzętowie
16. Grażyna i Edward Staszkieviczowie
17. Agata i Eugeniusz Sudołowie
18. Stanisława i Józef Szczęśni
19. Zofia i Józef Szubrychtowie
20. Helena i Antoni Torbowie
21. Maria i Zbigniew Trytkowie
22. Czesława i Leszek Uliaszowie
23. Irena i Jan Wielgosowie
24. Ewa i Waclaw Więckowie
25. Anna i Stanisław Woźniakowie

Z okazji tak pięknego jubileuszu jakim są Złote Gody, składamy Wszystkim Parom najserdeczniejsze życzenia, kolejnych lat spędzonych razem w zdrowiu. Niech każdy dzień przynosi Wam radość i uśmiech. Pięćdziesiąt lat to nie lada wyczyn!

Krystyna Boczar-Różewicz
 Fot. str. 13

Podziękowanie dla BPI sp. z o.o.

„Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Dukli pragnie serdecznie podziękować Grupie PBI Sp. z o.o. za darowiznę przeznaczoną na zakup pięciu radiotelefonów cyfrowych. Dzięki Państwa wsparciu możemy znacząco poprawić naszą komunikację podczas akcji ratowniczych.

Nasza jednostka regularnie uczestniczy w akcjach ratowniczych, w tym w wypadkach drogowych, pożarach oraz innych miejscowych zagrożeniach. W minionym roku mieliśmy aż 137 interwencji, z czego znaczna część wymagała sprawnej i szybkiej komunikacji między ratownikami. Cyfrowe radiostacje zapewnią nam lepszą jakość dźwięku, większy zasięg oraz dodatkowe funkcje, które znacząco ułatwią koordynowanie działań ratowniczych.

Państwa pomoc to nieoceniony wkład w bezpieczeństwo naszej społeczności na terenie Gmina Dukla oraz Waszej kopalni w miejscowości Lipowica. Dzięki Wam będziemy mogli jeszcze skuteczniej i bezpieczniej nieść pomoc potrzebującym. Wasza hojność i zrozumienie dla naszych potrzeb są dla nas ogromnym wsparciem i motywacją do dalszej pracy.

Jeszcze raz dziękujemy za Wasze zaangażowanie i wsparcie oraz wieloletnią współpracę!

Zapraszamy do odwiedzenia strony Grupy PBI Sp. z o.o. :
<https://grupapbi.eu/>

Pragniemy także podziękować Firmie Nopex Krosno za sprawne i szybkie dostarczenie sprzętu.”

Grupa
pbi

Awanse dla nauczycieli z gminy Dukla

We wtorek, 20 sierpnia 2024 roku w Urzędzie Miejskim w Dukli pięciu pedagogów ze szkół i przedszkola otrzymało z rąk Pani Burmistrz Krystyny Andruch akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego. W uroczystości uczestniczyli także zastępca Burmistrza - Bohdan Gocz oraz Dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Dukli - Danuta Szczurek.

Do grona nauczycieli mianowanych dołączyły trzy nauczycielki przedszkola oraz dwie nauczycielki szkół podstawowych:

1. **Agnieszka Ukleja** – nauczycielka Przedszkola Gminnego w Dukli
2. **Aneta Ziębka** – nauczycielka Przedszkola Gminnego w Dukli

OGŁOSZENIE WYNIKÓW DOTYCZĄCYCH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO NA 2025 ROK

Na podstawie uchwały Nr VIII/52/19 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie budżetu obywatelskiego miasta Dukla oraz zarządzenia Nr 101/2024 Burmistrza Dukli z dnia 6 czerwca 2024 roku w sprawie ustalenia składu osobowego oraz trybu pracy Gminny Zespół do spraw budżetu obywatelskiego, podaje do publicznej wiadomości, że w ramach VIII edycji budżetu obywatelskiego Dukli na 2025 rok odstąpiono od przeprowadzenia głosowania, ponieważ do tut. Urzędu wpłynął jeden wniosek.

Tytuł projektu : „Ławeczka Marii Amalii Mniszchowej”

Opis zadania:

Przedsięwzięcie zakłada wykonanie projektu ławki ulicznej z siedzącą postacią Marii Amalii Mniszchowej przez artystę rzeźbiarza oraz samo wykonanie odlewu z brązu. Postać Marii Amalii Mniszchowej naturalnej wielkości, w obszernej sukni. Obok postaci na ławeczce zostawić tyle miejsca, aby zmieściły się jedna do dwóch osób oraz tabliczka informacyjna.

Pomysłodawcy zaplanowali pozostawienie pamiątki po dziedziczce Dukli. Takie założenie towarzyszy „Ławeczce Mniszchowej”. Służyć ona będzie popularyzacji tej postaci wśród mieszkańców miasta, tworzeniu tożsamości duklan, budowaniu lokalnego patriotyzmu.

Pomysłodawcy mają nadzieję, iż ławeczka stanie się stałym i charakterystycznym elementem pejzażu miejskiego. Może stać się miejscem spotkań, odpoczynku i relaksu. Realizacja tego projektu wpłynie na ożywienie miejskiego krajobrazu, będzie także swoistą wizytówką miasta na mapie kulturalnej Polski. Dukla dołączy do miejscowości, które w tak oryginalny sposób szanują byłych właścicieli.

Działania te zostaną zrealizowane w 2025 roku. Łączna kwota środków przeznaczonych na wykonanie przedsięwzięcia wynosi 120.000,00 zł

Przewodniczący Zespołu

Bohdan Gocz

3. **Izabela Szczurek** - nauczycielka Przedszkola Gminnego w Dukli

4. **Justyna Malinowska-Gromek** - nauczycielka w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łękach Dukielskich - posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudniony w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym tzw. nauczyciel wspomagający, pedagog specjalny, wychowawca świetlicy szkolnej, pedagog szkolny

5. **Katarzyna Sypień** –nauczycielka w Szkole Podstawowej im. Marii i Michała Krukierków w Równem - posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudniony w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym tzw. nauczyciel wspomagający

Dla nauczycieli to ważny etap kariery zawodowej, rodzaj certyfikatu potwierdzającego ich kwalifikacje zawodowe.

Uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego w wyniku postępowania egzaminacyjnego jest jednym z etapów drogi zawodowej nauczycieli. Egzamin na stopień nauczyciela mianowanego to tak naprawdę podsumowanie wielu lat pracy nauczyciela. Podczas egzaminu przed Komisją składającą się z przedstawiciela urzędu, dwóch ekspertów z listy ekspertów MEN, przedstawiciela kuratorium, dyrektora szkoły, i jeżeli nauczyciel sobie życzy, przedstawiciela związków zawodowych nauczyciel przedstawia dokumentację i swój dotychczasowy dorobek zawodowy oraz odpowiada na pytania ekspertów. Awans na nauczyciela mianowanego jest potwierdzeniem umiejętności i ukoronowaniem starań nauczyciela w pracy dydaktyczno-wychowawczej, wiąże się również z wyższym wynagrodzeniem i możliwością dalszego rozwoju na stopień nauczyciela dyplomowanego.

Przed odebraniem aktu nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego zgromadzeni pedagodzy wypowiedzieli następujące słowa rotty ślubowania:

„Ślubuję rzetelnie pełnić mą powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wychowywać młode pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

82. rocznica zagłady dukielskich Żydów

11 sierpnia 2024 roku w 82. rocznicę zagłady dukielskich Żydów przy pomniku na cmentarzu żydowskim w Dukli uczczono pomordowanych poprzez modlitwę, którą w języku polskim odmówił ks. Roman Jagiello z Parafii Polskokatolickiej w Łękach Dukielskich, a Piotr Prokopowicz w języku hebrajskim, złożenie kwiatów, zapalenie zniczy pamięci i położenie kamyków z napisem - PAMIĘĆ.

Uroczystość rozpoczął prezes Stowarzyszenia Sztetl Dukla Jacek Koszczan. Kamila i Piotr Prokopowiczowie przeczytali wiersz w jidysz „Bóg zasłonił twarz”. Wzięli w niej udział: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Paweł Kuffner, przewodniczący Zarządu Osiedla Zenon Leńczyk, Joanna Patoczek z Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami, członkowie Stowarzyszenia Sztetl Dukla, ks. Roman Jagiello z Parafii Polskokatolickiej w Łękach Dukielskich, radni Rady Miejskiej w Dukli, dukielscy harcerze, zuchy, pracownicy Urzędu Miejskiego w Dukli, mieszkańcy Dukli.

Organizatorem uroczystości było Stowarzyszenie Sztetl Dukla.

red, fot. str. 24

Wręczając akty nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, burmistrz Dukli Krystyna Andruch pogratulowała nauczycielom awansu i życzyła nowo mianowanym nauczycielom, aby praca przynosiła im wiele radości na co dzień, życzyła niegasnącej pasji i wytrwałości do zdobywania kolejnych szczebli awansu oraz wdzięczności ze strony swoich uczniów. Dodała, że jest to ważne wydarzenie w ich życiu zawodowym, ale przede wszystkim w życiu oświatowym: *.....podnosicie swoje kwalifikacje, możliwości, ale także poziom kompetencji i kształcenia naszych najmłodszych mieszkańców.*

Gratulujemy stopnia nauczyciela mianowanego, nauczycielom którzy wykonali ogrom pracy w realizację tego wyzwania oraz w zakresie samodoskonalenia. Składamy wyrazy uznania, że pośród licznych obowiązków zawodowych i rodzinnych pamiętają o rozwoju osobistym, który jest niezwykle ważny w tym trudnym i wymagającym, ale jednocześnie pięknym zawodzie.

Życzę Państwu wytrwałości i satysfakcji z pracy z młodzieżą oraz umiejętnego budowania relacji z uczniami, a także powodzenia w życiu osobistym. Życzę sukcesów w dalszej pracy zawodowej i w życiu osobistym. Niech praca, którą Państwo wykonujecie będzie dla Was spełnieniem i przyjemnością

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszego rozwoju zawodowego!

Danuta Szczurek – Dyrektor ZOPO

Fot. str. 11

Informujemy, że od 20 sierpnia rozpoczęły się prace konserwacyjne na wieży widokowej.

W związku z tym dostępność obiektu będzie ograniczona.

13 sierpnia 1942 roku, zebranych z Dukli i okolicy Żydów w liczbie około 1600 osób wywieziono autami na stację kolejową Iwonicz, a stamtąd do obozu zagłady w Bełżcu. Drugą grupę liczącą około 400 osób, w której znalazła się inteligencja dukielskich Żydów, osoby starsze i dzieci wywieziono autami w kierunku Barwinka na Błudną koło słowackiej granicy. Kazano im się rozebrać i stawać po jednej lub po dwie osoby na desce nad wykopanymi poprzedniego dnia grobami, pozostali obserwowali to z odległości kilkudziesięciu kroków. Do stojących na desce strzelali gestapowcy i żołnierze Grenzschutzu. Ludzi postrzelonych, a często żywych wrzucano do grobu.

Wycieczka do Skansenu Archeologicznego Karpacka Troja

8 sierpnia br. Ośrodek Kultury zorganizował wycieczkę dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Dukla do Skansenu Archeologicznego Karpacka Troja w Trzcinicy. Kompleks składa się z zabytkowego grodziska, nowoczesnego pawilonu wystawowego, parku archeologicznego, sektora hodowlanego, poletek eksperymentalnych i platformy widokowej. Podczas pobytu w obiekcie dzieci poznały historię powstania skansenu, pradzieje polski południowo – wschodniej oraz dowiedziały się o początkach Słowian. Odbyły się także warsztaty „Słowiańskim ornamentem zdobione”, w trakcie których każdy uczestnik ozdobił płócienną

torbę wybranym przez siebie ornamentem. Na zakończenie intensywnego dnia cała grupa udała się na posiłek. Pełni pozytywnych wrażeń i z dużą dawką wiedzy historycznej wróciliśmy do Dukli.

Wycieczka finansowana była z Gminnego Programu Profilaktyki oraz Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych.

Anna Lenkiewicz

Fot. str. 14

„Wstążeczkowe inspiracje i pałacowe sekrety”

7 sierpnia 2024 odbyło się drugie wydarzenie realizowane w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura. Spotkanie pn. „Wstążeczkowe inspiracje i pałacowe sekrety” odbyło się w siedzibie Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli, jednego z partnerów projekt. W programie znalazły się warsztaty haftu wstążeczkowego i zwiedzanie części pałacowej Muzeum. Młodzież poznała tajniki bardzo efektownej techniki rękodzielniczej, której największa popularność przypada na okres rokoko. Epoka

ta odegrała ważną rolę w historii Dukli, zwłaszcza w kontekście Pałacu, który w XVIII wieku był siedzibą rodziny Mniszchów. Stał się on wówczas ważnym punktem politycznym i kulturalnym. Kluczową rolę w życiu dworu odegrała Maria Amalia Mniszchowa, której sylwetka i barwne życie, przybliżone zostały podczas zwiedzania. Prace powstałe podczas warsztatów będzie można obejrzeć podczas wernisażu podsumowującego projekt.

Katarzyna Błaż, fot. str. 14

Kino plenerowe

21 lipca 2024 r. Ośrodek Kultury w Dukli zorganizował kino plenerowe, podczas którego wyświetlono film „Alibi.com 2”. To wydarzenie, odbywające się na otwartej przestrzeni na terenie Muzeum Historycznego-Pałac w Dukli, przyciągnęło liczną widownię, tworząc niezapomnianą atmosferę.

Plenerowe kino zagości w Dukli ponownie w tym sezonie letnim. Zachęcamy więc do śledzenia profilu i strony internetowej, na których już niebawem pojawi się zapowiedź.

Ośrodek Kultury w Dukli składa serdeczne podziękowania dyrektorowi Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli Mateuszowi Suchowi za udostępnienie terenu pod organizację wydarzenia w ramach współpracy prowadzonej na różnych płaszczyznach na rzecz kultury i sztuki.

Katarzyna Błaż

Półkolonie z Ośrodkiem Kultury w Dukli

Dwa tygodnie lipca br. były czasem pełnym radości i przygód dla dzieci uczestniczących w półkoloniach zorganizowanych przez Ośrodek Kultury w Dukli, dofinansowanych ze środków Gminy Dukla w ramach Gminnego Programu Profilaktyki oraz Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Organizatorzy oprócz ciekawych atrakcji zapewnili podopiecznym opiekę wykwalifikowanej kadry wychowawczej, drugie śniadanie i obiad.

Pierwszy turnus trwał od 15 do 19 lipca i rozpoczął się rajdem krajoznawczym na trasie Olchowice - Polany. Dzieci zwiedziły okolicę, poznając jej przyrodę i historię. We wtorek Fundacja Graty, zaprosiła uczestników do pierwszego w Polsce GameTrucka wyposażonego w konsolę PlayStation i Nintendo Switch. Można było również skorzystać z gier planszowych dostosowanych do każdej grupy wiekowej. Trzeciego dnia półkolonii firma HECA zabrała dzieci w kosmiczną podróż. Do dyspozycji uczestników była interaktywna baza kosmiczna, strzelnica i mobilne planetarium. W czwartek odbyła się wycieczka do Mini Zoo - Hacjenda Alpaka. Dzieci miały okazję zobaczyć różnorodne zwierzęta, dowiedzieć się o nich wielu

ciekawych rzeczy i spróbować jazdy na kucyku. Ostatniego dnia pierwszego turnusu podopieczni obejrzeli seans filmowy w Kinie Helios w Krośnie i posilili się w restauracji McDonald's.

Drugi turnus, 22 lipca, rozpoczęły zajęcia Time Building i gry wielkoformatowe z firmą Ziqą Fun. Wtorek upłynął na różnorodnych warsztatach: atmosferycznych, pszczelarskich, plastycznych oraz warsztatach muzycznych z wykorzystaniem systemu chroma notes. Odbyła się też prelekcja pt. „Bezpieczne wakacje” przeprowadzona przez pracownika sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Krośnie. Trzeciego dnia, uczestnicy zebrali się

wcześniej niż zwykle, aby wyjechać do Rzeszowa. Tam, podzieleni na grupy, spędzili czas we FlyParku i na Laser Shot. Była to doskonała okazja do aktywnego spędzenia czasu, rozwijania umiejętności fizycznych i pracy zespołowej. W czwartek odbyła się wycieczka do Wioski Indiańskiej Hokka Hej w Kunowej, gdzie dzieci wzięły udział w różnorodnych atrakcjach i zabawach oraz jeździły na kucyku. Na zakończenie turnusu odbyło się zwiedzanie Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli, następnie Ośrodek Kultury zaprosił na spektakl teatralny „Bajka o królowej Marysieńce i lodowej górze” w wykonaniu O! Teatr. Z tej atrakcji skorzystali nie tylko uczestnicy półkolonii, ale także podopieczni Przedszkola Gminnego w Dukli oraz chętne dzieci z terenu Gminy, blisko 200 osób. Sala kinowo-teatralna wypełniona była po brzegi.

Tegoroczne półkolonie przy Ośrodku Kultury w Dukli były niezwykle udane, oferując dzieciom bogaty program edukacyjno-rozrywkowy. Dzięki różnorodnym zajęciom, warsztatom i wycieczkom, uczestnicy mieli okazję rozwijać swoje umiejętności, poznawać nowe rzeczy i nawiązywać przyjaźnie. Z oferty skorzystało 77 dzieci od 7 do 14 roku życia.

Katarzyna Błaż

Fot. str. 14

Dukla. Usprawiedliwienie obecności

Wystawa prac Urszuli Łojko-Smogorzewskiej

W sobotnie popołudnie 27 lipca br. w Muzeum Historycznym – Pałac w Dukli odbył się wernisaż wystawy prac malarskich Urszuli Łojko-Smogorzewskiej, absolwentki Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie w 2019 roku uzyskała tytuł doktorski, obecnie zamieszkałej w Dukli.

To pierwsza wystawa Artystki w dukielskim Muzeum. Artystkę i przybyłych gości przywitał dyrektor Muzeum Mateusz Such. Następnie głos zabrał kurator wystawy dr Mirosław Rymar, który powiedział: „...W pracach Urszuli Łojko-Smogorzewskiej próżno szukać patosu, podniosłej symboliki czy też z góry określonych precyzyjnych skomplikowanych układów kompozycyjnych. Zamiast tego otrzymujemy ogrom pozytywnych emocji, uzewnętrznionych poprzez niczym nie skrepowaną radość tworzenia i spontanicznego rejestrowania tego, co w danej

chwili urzekło czy też zaabsorbowało Autorkę, która piękno potrafi odkryć dosłownie wszędzie, przy czym ona nie szuka go – Ona dostrzega je we wszystkim co ją otacza. ....”

Wernisaż zgromadził wielu gości, miłośników sztuki. Wystawę można będzie zobaczyć do 28 sierpnia 2024 roku. Zapraszamy!!!

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 14

Urszula Łojko-Smogorzewska – artystka malarka

Absolwentka z wyróżnieniem rektorskim Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (2011 r.) w pracowni Prof. Mariana Czapli. Aneksy specjalizacyjne: z rysunku u Prof. Marka Wyrzykowski, wiedzy o działaniach i strukturach wizualnych u Prof. Jacka Dyrzyńskiego, tkaniny artystycznej u Prof. Doroty Grynczel, ceramiki u Prof. Teresy Platy i Prof. Piotra Lorka. Stypendystka Ministra Kultury i Edukacji (2010 r.). W roku 2019 uzyskała w macierzystej uczelni tytuł doktorski. Autorka licznych wystaw indywidualnych i zbiorowych. Inspiracje do swojej pracy artystycznej czerpie z natury, malując często bezpośrednio w plenerze. Rytm piękno i bogactwo form przyrody stara się uchwycić, zapamiętać i opowiedzieć językiem najlepiej sobie znanym – malarskim.

Tu mieszkam, tu zmieniam eko,

zakończenie projektu

30 lipca br. Stowarzyszenie Sztetl Dukla oficjalnie zakończyło projekt „**Tu mieszkam, tu zmieniam eko**”, sfinansowany przez Fundację Santander Bank Polska S.A. Projekt dotyczył ulepszenia poprzez nasadzenia kwiatów i traw ozdobnych na bulwarze nad Jasiołką w Dukli. W oficjalnej uroczystości wzięli udział przedstawicielki Fundacji: Marzena Atkielska – prezes Zarządu Fundacji Santander Bank Polska S.A., Jolanta Deneka-Kapkowska – koordynatorka programów grantowych Fundacji, Małgorzata Szewczyk – ekspert ds. projektów i administracji Fundacji i Julita Jakubowska – dyrektor I Oddziału

Santander Bank Polska, burmistrz Dukli Krystyna Andruch, zastępca burmistrza Bohdan Gocz, prezes Stowarzyszenia Sztetl Jacek Koszczan, przewodniczący Zarządu Osiedla w Dukli Zenon Leńczyk, dyrektor Ośrodka Kultury w Dukli Małgorzata Walaszczyk-Faryj, dyrektor Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli Mateusz Such, Wioletta Jakiela – autorka projektu, mieszkańcy Dukli, Anna Chłopecka z Transgranicznej Informacji Turystycznej, która zapropinowała uczestnikom spotkania wirtualne wycieczki w goglach, mieszkańcy Dukli, którzy uczestniczyli w nasadzeniach roślin.

Koncertowy lipiec

Lipiec obfitował w wydarzenia, podczas których zespoły ludowe Ośrodka Kultury, kapela „Duklanie” oraz zespół obrzędowo-śpiewaczy „Szarotka-Duklanie”, zademonstrowały swoje umiejętności muzyczne.

W sobotę 6 lipca w ramach obchodów Dni Dukli 2024, mieszkańcy i goście podziwiali występy obydwu zespołów. Szarotki, miały kolejną okazję do świętowania swojego 20-lecia i zaprezentowały szerokiej publiczności jubileuszowy program artystyczny.

W niedzielę 28 lipca o godz. 14.00 „Duklanie” wystąpili podczas wydarzenia „Od Rusal do Jana” zorganizowanego na terenie Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej. Kapela zaprezentowała zróżnicowany repertuar od regionalnej muzyki ludowej, po pieśni łemkowskie, słowackie i ukraińskie.

Tego samego dnia, o godzinie 17:00, zespół „Szarotka-Duklanie” wziął udział w koncercie „Muzyka Bieszczadzkich Bojków” zorganizowanym w gotyckim kościele pw. św. Stanisława Biskupa w Humniskach. Było to niepowtarzalne wydarzenie, które skupiało się na unikalnych tradycjach muzycznych Bojków-grupy etnicznej zamieszkującej Bieszczady. „Szarotka-Duklanie”, znana z dbałości o autentyczność i tradycję, przedstawiła repertuar religijny z akompaniamentem akordeonu.

Katarzyna Błaż

Po symbolicznym rozwiązaniu wstęgi przez burmistrz Dukli, przedstawicielki Fundacji Santander Bank Polska S.A. i prezesa Stowarzyszenia Sztetl Dukla Jacka Koszczana głos zabrał przewodniczący Zarządu Osiedla Zenon Leńczyk, przybliżając uczestnikom spotkania historię powstania bulwaru nad Jasiołką.

Po uroczystości plenerowej burmistrzowie i przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Dukli spotkali się z przedstawicielkami Fundacji w urzędzie.

Zapraszamy Mieszkańców Dukli i nie tylko do korzystania z bulwaru. Można tu spędzić czas odpoczywając wśród przyrody. Dbajmy o bulwar, bo dzięki pracy mieszkańców, przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Dukli to miejsce nabrało charakteru i jest tu bardzo przyjemnie i ładnie.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 11

Msza Święta za Ojczyznę

15 sierpnia br. w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i 104 rocznicy Bitwy Warszawskiej zwanej „Cudem nad Wisłą”, czyli zwycięstwa wojska polskiego nad sowieckimi wojskami w 1920 roku i ocalenia Europy przed zalewem bolszewizmu, w kościele pw. św. Jana z Dukli o godz. 15.00 odprawiona została Msza św. za Ojczyznę pod przewodnictwem o. Fabiana Wikiery gwardiana i kustosa dukielskiego klasztoru OO. Bernardynów.

Uczestniczyli w niej przedstawiciele samorządu dukielskiego: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Paweł Kuffner, przewodnicząca Komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Obywatelskich Justyna Zimny, a także harcerze z 6 DH Iskra w Dukli. Piękne kazanie nawiązujące do Bitwy Warszawskiej wygłosił o. gwardian Fabian Wikiera.

Po mszy św. przedstawiciele samorządu złożyli wieniec i zapalili znicz pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego na placu przy Starym Magistracie.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 11

Tu mieszkam, tu zmieniam EKO

Rozwiązanie wstęgi symbolizujące zakończenie projektu

Przewodniczący Zarządu Osiedla w Dukli opowiada historię powstania bulwaru nad Jasiołką

Emocje wzbudziły wirtualne wycieczki w goglach VR

Uczestnicy spotkania na bulwarze

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Awanse dla nauczycieli

Burmistrz Krystyna Andruch wręcza akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego

Awansowane nauczycielki z burmistrzami i dyrektorem ZOPO Danutą Szczurek

Fot. kbr

Msza św. za ojczyznę

Składanie wieńca pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego

Fot. kbr

Kazanie wygłosił o. Fabian Wikiera - gwardian dukielskiego klasztoru

Dukla. Usprawiedliwienie nieobecności

Zaproszenie na wystawę

Urszula Łojko-Smogorzewska z dyrektorem Muzeum w Dukli Mateuszem Suchem i komisarzem wystawy dr Mirosławem Rymarem

Uczestnicy wernisażu

Prace Artystki

Złote gody par małżeńskich

Uczestnicy uroczystości Złotych Godów w restauracji „Bartnik” w Tylawie

Gabriela Gniady, Gabriela Fornal i Wioletta Jakiela uatrakcyjniły spotkanie muzyką i śpiewem

Odnaczeni Medalem pp. Jadwiga i Antoni Korcowie z burmistrz Dukli Krystyną Andruch, z-cą burmistrza Bohdanem Goczem, przewodniczącym Rady Miejskiej w Dukli Pawłem Kuffnarem i Mirosławem Motyką - kierownikiem USC w Dukli

Od Rusal do Jana

Święto łemkowskiej kultury i tradycji w Zyndranowej

Występ Osłowian

Świętowanie rozpoczął przewodniczący Towarzystwa Muzealnego w Zyndranowej Bohdan Gocz

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Burmistrz Dukli odznacza pp. Stanisławę i Józefa Szczęsnych Medalem za długoletnie pożycie małżeńskie w imieniu Prezydenta RP

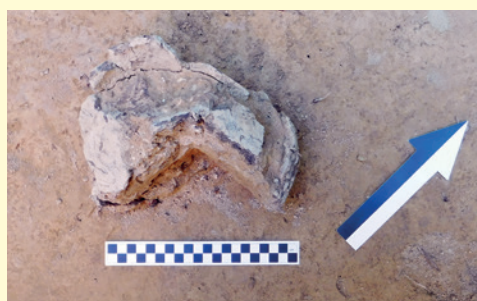

Pani Irena Chłap przyjmuje kwiaty od zastępcy burmistrza Dukli Bohdana Gocza

Warsztaty kaligrafii

Wstążeczkowe inspiracje

Jaką tajemnicę skrywa kurhan na Łazach

Fragment zniszczonej popielnicy ze spalonymi kośćmi

Prace archeologiczne na kurhanie w Łazach

Fot. Wojciech Pasterkiewicz

Fot. [arch. OK w Dukli]

Takie pismo to marzenie każdego uczestnika warsztatów

Uczestnicy warsztatów

Wycieczka do skansenu - Karpacka Troja

Zwiedzanie skansenu

Fot. [arch. OK w Dukli]

Półkolonie z Ośrodkiem Kultury w Dukli

I Turnus Półkolonii z Ośrodkiem Kultury - rajd pieszy Polany-Olchowiec

II Turnus Półkolonii z Ośrodkiem Kultury w Dukli w indiańskiej wiosce

Fot. [arch. OK w Dukli]

Święto Plonów w Dukli

Staroscina Klaudia Turek i starosta Waldemar Turek Gminnych Dożynek w Dukli na czele korowodu dożynkowego

Burmistrz Dukli odbiera chleb dożynkowy z rąk starostów Dożynek Gminnych

Fot. Barbara Pudło

Prezentacja wieńców dożynkowych w ogrodach klasztornych

Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa ciągników

Od Rusal do Jana

Święto łemkowskiej kultury i tradycji w Zydranowej

W dniach 27-28 lipca 2024 roku w Zydranowej odbyło się święto „Od Rusal do Jana” (Rusińskie Zielone Świątki).

Święto rozpoczęło się w Muzeum Kultury Łemkowskiej zwiedzaniem muzeum i promocją publikacji i książek ostatnio wydanych, a także złożeniem kwiatów pod pomnikami działaczy kultury łemkowskiej – poety Iwana Rusenki, malarza Nikifora i pisarza Wołodymira Chylaka oraz ofiar I i II wojen światowych. Wystąpiły również zespoły: m.in. Kapela Duklanie, Łęczanie, Oślawianie. Od lat na święto zjeżdżają Łemkowie, rozsiani po Polsce i świecie, głównie w wyniku powojennej akcji „Wisła”.

W niedzielę święto rozpoczęła uroczysta Msza św., a po niej nastąpiło oficjalne otwarcie obchodów święta przez przewodniczącego Towarzystwa Muzealnego w Zydranowej Bohdana Gocza, który przywitał zebranych gości: panią Mirosławę Kopystiańską z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, burmistrza Dukli Krystynę Andruch, przewodniczącego Rady Miejskiej w Dukli Pawła Kuffnera wraz z radnymi Rady Miejskiej w Dukli, radnych Rady Powiatu Krośnieńskiego: Józefę Winnicką-Sawczuk, Marka Góraka i Łukasza Piroga, dyrektora Muzeum Historycznego-Pałac w Dukli, nadleśniczego Nadleśnictwa Dukla Zbigniewa Żywca, Mikołaja Gąbło z małżonką i wszystkich którzy przybyli świętować do Zydranowej. Całą imprezę prowadził Mikołaj Gocz.

Niedzielne popołudnie wypełniły występy zespołów ludowych, które rozpoczęła Zespół Łęczanie, kolejno grali i śpiewali: Kapela Duklanie, Zespół Baka, Oślawianie i Hudacy. Na stoisku promocyjnym Gminy Dukla i Transgranicznej Informacji Turystycznej można było otrzymać materiały promocyjne, jak również zakupić publikacje książkowe i gadżety. Stoiska z rękodziełem oferowały pamiątki: ikony, krywulki, wyroby wiklinowe.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 12

Katarzyna Błaż

Fot. str. 13

Jakub Kwaśnicki i trener Jacek Gałuszka nagrodzeni

Jakub Kwaśnicki otrzymał nagrodę sportową, za zajęcie 5. miejsca w Mistrzostwach Polski Żaków w tenisie stołowym, od Burmistrza Dukli w trybie uchwały Rady Miejskiej w Dukli określającej warunki i tryb przyznawania nagród za wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym.

Nagrody przyznawane są również dla trenerów, których podopieczni uzyskują wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Wniosek o nagrodę dla wieloletniego trenera klubu Jacka Gałuszki, złożył Uczniowski Klub Sportowy TKKF MOSIR Dukla.

Na spotkaniu u Urzędzie Miejskim w Dukli zastępca burmistrza Dukli Bohdan Gocz wręczył nagrody **Jakubowi Kwaśnickiemu** i trenerowi **Jakobowi Gałuszce**. Podziękował również p. **Stanisławowi Paszkowi** za wieloletnią pracę na rzecz działalności dukielskiego klubu tenisa stołowego, bowiem jego zaangażowanie i społeczna praca na rzecz rozwoju sportu w Gminie Dukla zasługuje na szczególne uznanie.

Nagrody sportowe przyznawane są w Gminie Dukla od początku 2023 roku na wniosek klubu sportowego bądź samego zawodnika, który osiągnął sukces sportowy na szczeblu wojewódzkim, krajowym lub międzynarodowym. Nagrodę można otrzymać raz w roku. Termin na złożenie wniosku nie może przekroczyć 30 dni od uzyskania wyniku sportowego.

Pan Stanisław Paszek przyjął podziękowania za swoją działalność społeczną w klubie od zastępcy burmistrza Dukli Bohdana Gocza

Gratulacje dla Jakuba, Pana Jacka i serdeczne podziękowanie dla pana Stanisława Paszka!

Barbara Pudło, fot. str. 25

Kolonie Letnie z Reksiem, Bolkiem i Lolkiem

Od 5 do 9 sierpnia Ośrodek Kultury w Dukli zorganizował niezapomniane kolonie letnie dla dzieci i młodzieży. Uczestnicy mieli okazję spędzić pięć dni pełnych emocjonujących przygód, rozwijających wycieczek i aktywności na świeżym powietrzu. Kolonie te były doskonałą okazją do połączenia nauki z rozrywką, a program każdego dnia dostarczał nowych wrażeń.

5 sierpnia – Historyczny Początek

Pierwszy dzień kolonii rozpoczął się o godzinie 9:00, kiedy to uczestnicy wyruszyli z Dukli w kierunku Bielska-Białej. Po dotarciu do Oświęcimia, o 14:00, młodzi koloniści odwiedzili Muzeum Auschwitz-Birkenau. To wyjątkowe doświadczenie było dla wielu z nich pierwszym kontaktem z tragiczną historią II wojny światowej. Zwiedzanie muzeum pozwoliło na chwilę refleksji nad wydarzeniami, które miały miejsce w tym historycznym miejscu.

Po wizycie w muzeum, uczestnicy mieli okazję zwiedzić Bielsko-Białą, piękne miasto o bogatej historii i kulturze. Spacer po malowniczych uliczkach i podziwianie architektury było doskonałym uzupełnieniem dnia pełnego wrażeń.

6 sierpnia – Dzień Pełen Emocji

Drugi dzień kolonii był dniem pełnym adrenaliny i dobrej zabawy. O godzinie 10:00 uczestnicy odwiedzili park rozrywki Legendia, najstarszy park rozrywki w Polsce, gdzie czekały na nich liczne atrakcje – od rollercoasterów, po interaktywne karuzele. Każdy znalazł coś dla siebie, a radości i śmiechu było co niemiara.

Wieczorem, o 19:30, odbyły się zajęcia w Arena Zoltar w Bielsku-Białej, gdzie uczestnicy mieli okazję spróbować swoich sił w grach takich jak Laser Tag i Archery Tag. To wyjątkowe doświadczenie pozwoliło na sprawdzenie swoich umiejętności w strategii i współpracy zespołowej, a jednocześnie dostarczyło mnóstwo zabawy.

7 sierpnia – Kultura i Przyroda

Trzeci dzień kolonii rozpoczął się od wizyty w studiu filmowym OKO, gdzie uczestnicy mogli zobaczyć, jak wygląda praca na planie filmów rysunkowych. Było to nie tylko interesujące doświadczenie, ale także okazja do nauczenia się nowych rzeczy o produkcji filmowej i pracy rysowników i montażyстів.

Po obiedzie odwiedzili Leśny Park Niespodzianek w Ustroniu, gdzie mogli podziwiać dzikie zwierzęta w ich naturalnym środowisku. Spacer po lesie, połączony

z pokazami lotów ptaków drapieżnych oraz obserwacją fauny i flory, był doskonałym sposobem na zbliżenie się do natury i chwilę wytchnienia od miejskiego zgiełku.

Wieczorem, uczestnicy zwiedzali miasto, podążając tropem postaci z bajek. Bolka, Lolka, Reksia czy postaci z bajki o porwaniu Baltazara Gąbki. To wyjątkowe doświadczenie pozwoliło na odkrycie Bielska-Białej z zupełnie nowej perspektywy i było doskonałą okazją do zabawy i nauki jednocześnie.

8 sierpnia – Dzień Pełen Wrażeń w Energylandii

Czwarty dzień kolonii przyniósł kolejną dawkę adrenaliny, tym razem w największym parku rozrywki w Polsce – Energylandii. Od godziny 11:00 uczestnicy mogli korzystać z licznych atrakcji, od ekstremalnych kolejek górskich po wodne

zjeżdżalnie. Dzień pełen wrażeń zakończył się rozgrywkami w kręgle w Retro Bowling Club, gdzie każdy mógł sprawdzić swoje umiejętności w tej popularnej grze.

9 sierpnia – Aktywny Final

Ostatni dzień kolonii upłynął pod znakiem aktywności na świeżym powietrzu.

O godzinie 11:00 udali się na Górę Żar, gdzie mogli skorzystać z kolejki oraz ślizgawek, ciesząc się przy tym pięknymi widokami. Następnie koloniści uczestnicy odwiedzili park linowy Trolandia, gdzie czekały na nich trasy o różnym stopniu trudności. To wyjątkowe doświadczenie pozwoliło na sprawdzenie swoich umiejętności w pokonywaniu lęków i przeszkod na wysokościach. O godzinie 19:00 grupa szczęśliwie wróciła do Dukli, pełna niezapomnianych wspomnień i nowych przyjaźni.

Kolonie zorganizowane przez Ośrodek Kultury w Dukli były doskonałym przykładem połączenia edukacji z rozrywką, zapewniając uczestnikom zarówno emocjonujące przeżycia, jak i wartościowe lekcje. Dzięki bogatemu programowi, każdy dzień przynosił nowe wyzwania i wrażenia, które na długo pozostaną w pamięci młodych uczestników. Kolona finansowana była z funduszy Gminnego Programu Profilaktyki oraz Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024.

Norbert Uliasz

Fot. str. 2

Występy zespołów działających przy OK Dukla podczas Pikniku Parafialnego

18 sierpnia 2024 roku na terenie parafii pw. św. Marii Magdaleny w Dukli odbył się Piknik Parafialny. To wyjątkowe wydarzenie, pełne radości i wspólnoty uświetniły zespoły ludowe działające przy Ośrodku Kultury w Dukli.

Tuż po godzinie 12:00, piknik zainaugurował występ dziecięcego zespołu tańca ludowego, który działa przy Ośrodku Kultury oraz Szkole Podstawowej w Dukli. Mali artyści zaprezentowali tradycyjne suity taneczne, wzbudzając zachwyt publiczności swoją energią i zaangażowaniem. Następnie na scenie pojawił się zespół obrzędowo-śpiewaczy „Szarotka – Duklanie”, który wprowadził wszystkich w prawdziwie folkowy nastrój. Program, na który składały się wesołe skecze oraz piosenki ludowe spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem zgromadzonej publiczności.

Za udostępnienie zdjęć dziękujemy Juliuszowi Stoli.

OK w Dukli

Fot. str. 24

Wiktoria i Gabrysia na pudle

Bike Festiwal Rzeszów

W sobotę, 3 sierpnia w Rzeszowie w ramach “Bike Festiwal Rzeszów” odbył się maraton rowerowy, w którym udział wzięli przedstawiciele sekcji MTB MOSiR Dukla. Młodzież sekcyjna startowała na dystansie 25 km z ponad 700 m przewyższenia. Rywalizacja odbywała się przy mocno padającym deszczu i na trasie technicznej pełnej błota. Trasa wymagająca, ale nasza młodzież poradziła sobie bardzo dobrze. **Wiktoria Walczak** wygrywa, a **Gabrysia Szopa** przyjeżdża trzecia. Wśród chłopaków trzecie miejsce w kat. M0 zajmuje **Szymon Kolacz**, piąty **Dominik Majer**, dziesiąty **Hubert Pietruszka**, **Hubert Szczepanik** po kłopotach ze sprzętem dojeżdża do mety, ale nie jest sklasyfikowany. W kategorii M2 pierwszy jest **Dominik Szymański**, w kategorii M4 ósme miejsce **Michał Szopa**, dziewiąte **Mateusz Lorenc**. Ze względu na pogodę zawody dziecięce zostały przesunięte na niedzielę. W dziecięcej rywalizacji wystartował **Wiktor Milan**, który był trzeci w kat. 9 lat, natomiast **Kuba Lorenc** zajął 4 miejsce w kat. 6 lat.

Mateusz Lorenc

Wiktoria Walczak - 1 miejsce, Gabrysia Szopa - 3. miejsce

Rocznik 2015 zwycięzcą turnieju JG Smart Cup 2024

Na stadionie w Chorkówce grupa U-10 rozegrała bardzo dobry turniej. Nasi zawodnicy okazali się bezkonkurencyjni wygrywając wszystkie mecze. Trzeba nadmienić, że nasi chłopcy w całym turnieju stracili zaledwie dwie bramki w rozegranych sześciu meczach.

Nasza drużyna rywalizowała:

W pierwszej fazie rozgrywek w grupie A z: Beniaminek Soccer Schools, Piastovia Miejsce Piastowe i UKS 6 Jasło.

W grupie Złotej z: Koniczynką Krosno, Diamentem Jodłowa oraz Wilczkami Lesko.

Indywidualne wyróżnienia dla naszych zawodników:

Najlepszym zawodnikiem turnieju został wybrany **Kuba Miszczak**.

Natomiast konkurs żonglerki wygrał **Szymon Jurczyk**

Chłopcy wraz z wyróżnieniami otrzymali Smartwatche ufundowane przez firmę JG Smart

Podkarpacka Liga Rowerowa w Długiem

Ponad 130 zawodników we wszystkich kategoriach wiekowych wystartowało w trzeciej rundzie Podkarpackiej Ligi Rowerowej w Długiem koło Jedlicza, 10 sierpnia 2024. Brawa dla wszystkich, gratulacje dla zwycięzców!

MOSiR Dukla

Kadra:

Dominik Książkiewicz, Jurczyk Szymon, Woźniak Dawid, Szwał Adam, Janas Miłosz, Matusiak Maksymilian, Kozubal Antoni, Ukleja Krystian, Miszczak Jakub, Ręczkowski Rafał.

Brawa dla naszego zespołu za super postawę w całym turnieju.

Daniel Ożga

Rajmunda Świętochowskiego

Rajmund Feliks Świętochowski urodził się 31 sierpnia 1912 roku jako syn Konstantego i Apolonii z Karwowskich. Miał pięcioro rodzeństwa; braci: Zygmunta, Czesława, Alojzego i Tadeusza oraz siostrę Praksedę Eufemię zamężną Łętowską. Ukończył siedmioklasową szkołę powszechną w Mińsku Mazowieckim, a następnie w 1928 roku trzyletnie Gimnazjum Męskie w Mińsku Mazowieckim. Przyjęty został w 1928 roku do Korpusu Kadetów (KK 2/3) w Rawiczu, który ukończył egzaminem maturalnym po pięcioletniej nauce w 1933 roku. W tym samym roku przyjęty został do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie k/Ostrowii Mazowieckiej. Po ukończeniu nauki w SPP, odbywał praktykę wojskową w 24 PP w Łucku (15 VIII-8 X 1935 r.). Mianowany na stopień oficera podporucznika w korpusie oficerów służby stałej piechoty był 15 października 1935 roku (lokata 44 w grupie 458 sklasyfikowanych).

Następne odnotowane wydarzenia w dokumentacji archiwalnej macierzystej jednostki wojskowej:

Urlop po awansie: 16 X-12 XI 1935 r.

Od 12 XI 1935 r. przydzielony do 24 PP w Łucku.

Oficer służbowy pułku (pierwsza warta) i dyżur wigilijny w Świątlicy Żołnierskiej: 24 XII 1935 r.

Przydział płaszcza: 23 I 1936 r.

Zastępca dowódcy 9 kompanii szkoleniowej III batalionu: 13 III 1936 r. (obsada wiosenna 24 PP).

Oddelegowanie na kurs języka niemieckiego (grupa początkująca): 5 XII 1936 r.

Skierowanie do Zarządu Biblioteki Wojskowej 24 PP: 2 III 1937 r. (RD 52/37).

Urlop wypoczynkowy w Mińsku Mazowieckim: 11-24 VII 1937 r.

Mianowanie do Rady Bibliotecznej: 21 IX 1937 r. (RD 185/37).

Młodszy oficer w 1 kompanii ckm I batalionu: od 23 IX 1937 r. (RD 188/37).

Skierowany na Kurs Obrony Przeciwlotniczej Oficerów Lotnictwa: 28 IX 1937 r. (RD 192/37).

Oddelegowanie na kurs języka niemieckiego (grupa niezawansowana): 20 XI 1937 r. (RD 235/37).

Urlop świąteczny: 22-28 XII 1937 r.

Dowódca 1 plutonu 2 kompanii ckm I batalionu: od 4 II 1938 r.

Młodszy oficer 2 kompanii 1 batalionu: lato 1938 r. (obsada letnia 24 PP).

P. o. dowódcy 2 kompanii 1 batalionu: 18 III 1838 . 28 VI 1938 r. (RD 65/38).

Dowódca 1 plutonu 2 kompanii: od 28 VI 1938 r. (RD 149/38).

Wybór do Komisji Rewizyjnej Oficerskiego Funduszu Oszczędnościowo-Pożyczkowego (OFO-P): 5 XI 1938 r. (RD 254/38).

Urlop Świąteczny: 22 XII 1938 - 2 I 1939 r.

Przydział do 2 grupy ćwiczeń jazdy konnej: 5 I 1939 r.

Szkolenie u oficera mobilizacyjnego: 14 I 1939 r.

Wykład .Obrona Przeciwlotnicza. dla Związku b. Ochotników AP w Łucku: 16 I 1939 r.

Wybór na skarbnika OFO-P: 17 I 1939 r.

Awans na stopień porucznika z lokatą 58: 19 III 1939 roku (Rocznik OP cerski 1939; poz. 55).

Dowódca plutonu strzeleckiego na Dywizyjnym Kursie Podchorążych Piechoty 27 Dywizji

Piechoty w 24 Pułku Piechoty: od 23 III 1939 r.

Początkiem lipca 1939 roku został utworzony 2 pułk piechoty KOP .Karpaty., w skład którego wchodził m.in batalion KOP .Dukla.. Za datę powstania batalionu

KOP .Dukla. przyjmuje się dzień 10 lipca 1939 roku. W dniu 13 lipca przybyli do batalionu oficerowie oraz podoficerowie zawodowi i nadterminowi. Budynek Szkoły Powszechnej Męskiej w Dukli oraz Sokolnia przy ulicy Mickiewicza, 17 lipca zostały zajęte przez wojsko na kwatery. Końcem lipca 1. kompania kpt Stefana Kazimierzaka została wzmocniona plutonem ckm, drużyną moździerzy i dwoma działkami przeciwpancernymi, z przeznaczeniem

Por. Rajmund Feliks Świętochowski

do obrony Przełęczu Dukielskiej w rejonie przygranicznej miejscowości Barwinek. 20 sierpnia przemieszczono tą kompanię z Jaślisk do Barwinka i przystąpiono do wykonania umocnień polowych.

Dowódca I plutonu 1. kompanii w batalionie KOP .Dukla. porucznik Rajmund Świętochowski 2 września udał się około godziny 9 rano na przejście graniczne w Barwinku, aby porozmawiać ze słowackimi strażnikami granicznymi oraz przekazać im polską prasę. Jako ubezpieczenie pozostawił kilkadziesiąt metrów przed granicą dwóch strzelców: Feliksa Sosnowskiego i Wincentego Kabzę. W rozmowie ze Słowakami, wśród których był oficer, porucznik Świętochowski starał się zasięgnąć wiadomości o nastrojach wśród nich panujących. Podczas rozmowy wyszedł z budynku strażnicy i podszedł do bramki granicznej Słowak Sekel z Gwardii Hlinkowej (Hlinkova garda) a niebawem dołączyli inni Słowacy. Po chwili otoczyli polskiego porucznika i przyłożywszy lufy karabinów do piersi niczego nie spodziewającego się oficera, zażądali oddania broni i poddania się. Porucznik Świętochowski wystrzelił z pistoletu do ich dowódcy, a sam raniony upadł. Po wycofaniu ostrzeliwującej się osłony, na akcję odwetową polskie dowództwo nie wydało zgody, tylko żołnierze uzyskali cichą aprobatę na zagraniczny wypad. Opanowano słowacką strażnicę, którą obłano benzyną i spalono.

Patrol sanitarny dopiero w dniu 5 września odebrał na granicy od słowackich oficerów ciało porucznika Świętochowskiego. Sanitarką przewieziono zwłoki oficera do Dukli, a po drodze drużyny polskich żołnierzy oddawały honory poległemu. Pogrzeb odbył się nazajutrz na dukielskim cmentarzu, gdzie porucznik

Świętochowski został złożony do grobu, którym dysponował burmistrz dr Jan Strycharski. Końcem września 1939 roku młody wojskowy miał stanąć na ślubnym kobiercu i poślubić Jadwigę Kuczykównę (*1921). Poznali się w Łucku, gdzie Jadwiga była wychowywana przez stryjostwo i ze względu na młodociany wiek nie mogła wcześniej zawrzeć małżeństwa. Jeszcze wcześniej z Łucka młodzi narzeczeni wybrali się w podróż do Warszawy, gdzie przebywała siostra Rajmunda. Prakseda Eufemia (Ema) Łętowska, z którą Jadwiga od razu się zaprzyjaźniła. Po wybuchu wojny, Jadwiga pozostała w Łucku i oczekiwała wieści od swego narzeczonego. Stryjostwo musieli opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania, a Jadwiga dopiero po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 roku, przybyła do Warszawy i od Emy Łętowskiej dowiedziała się o śmierci narzeczonego w drugim dniu wojny. Stroskana śmiercią wybranka, niedoszła panna młoda, niewiele przeżyła swego oblubieńca, albowiem zmarła jeszcze tego samego 1941 roku.

Po zakończeniu wojny, w 1948 roku, rodzina porucznika przeniosła jego trumnę ze zwłokami z Dukli na cmentarz parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w rodzinnym Mińsku Mazowieckim, gdzie we wspólnej mogile spoczął obok swej narzeczonej Jadwigi Kuczykówny.

Początkiem obecnego tysiąclecia siostra porucznika Prakseda Eufemia Łętowska wraz z synem Tomaszem przybyła, aby odwiedzić miejsce śmierci swego brata w Barwinku i tymczasowego jego pochówku w Dukli. Na monumencie bramnym dukielskiego cmentarza wojennego

Pamiętkowa tablica ufundowana przez siostrę porucznika Praksedę Eufemię Łętowską

Pamiętkowa tablica porucznika w Barwinku

ufundowała pamiętkową tablicę informującą o śmierci swego brata porucznika Rajmunda Świętochowskiego.

W 77. rocznicę wydarzeń kampanii wrześniowej, 2 września 2016 roku, w Barwinku na pomniku poświęconym żołnierzom i funkcjonariuszom służb granicznych w latach 1918-2007, odsłonięty 11 września 2011 roku, umieszczona została tablica memoratywna upamiętniająca porucznika Rajmunda Świętochowskiego. Inicjatorem przedsięwzięcia byli mieszkańcy Barwinka zebrani pod kierownictwem sołtysa Józefa Magnuszewskiego, byłego funkcjonariusza Straży Granicznej z miejscowej, byłej placówki Straży Granicznej (SG). Ksiądz kapelan Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej (BOSG) z Przemysła ppor. Łukasz Kociołek odprawił mszę w kościele rzymsko-katolickim pw. św. Józefa w Barwinku. Następnie dowódca uroczystości kpt. SG Bartłomiej Galanty przeprowadził z ceremoniałem wojskowym odsłonięcie tablicy. Dowódca kompanii honorowej . kpt. SG Leszek Grzegorzak złożył meldunek komendantowi BOSG płk SG dr Piotrowi Patli i dowódcy Placówki SG w Sanoku ppłk SG Pawłowi Lubieńskiemu. Na pomniku poświęconym żołnierzom i funkcjonariuszom służby granicznej w latach 1918-2007, na placu przed domem ludowym, odsłonięcia tablicy memoratywnej dokonali:

Witold Lechowski - Wicewojewoda Podkarpacki, Jan Juszczyk - Starosta Krośnieński, Andrzej Bytnar

Pomnik w Barwinku

- Burmistrz Dukli oraz komendant BOSG - płk SG dr Piotr Patla.

W trakcie uroczystości poczet sztandarowy w składzie st. chor. SG Mariusz Świszcz (dowódca), mł. chor. SG Andrzej Nahacz (sztandarowy) oraz sierż. sztab. SG Witold Hanus (asystujący), poprowadził i prezentował sztandar BOSG. Doskonale zorganizowana i przeprowadzona uroczystość nabrała szczególnego znaczenia dzięki udziałowi pododdziału reprezentacyjnego BOSG wraz z komendantem płk SG dr Piotrem Patlą.

Janusz Kubit

Dane dotyczące porucznika Rajmunda Świętochowskiego zostały zebrane na podstawie informacji przekazanych przez jego siostrzeńca - Tomasza Łętowskiego:

- 1) dokumentacji Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie (rozkazów dziennych SPP) CAW: I.340.13.7 (rok 1935),
  - 2) dokumentacji 24 Pułku Piechoty (rozkazów dziennych 24 PP): CAW: I.320.24.7 do I.320.24.11 (1935-1939),
  - 3) Rocznika Oficerskiego 1935-1939.
- Publikacja: Zginął w obronie Ojczyzny, DPS IX/2016, s. 8-9, 11; W 77. rocznicę śmierci porucznika Świętochowskiego, DPS X/2016, s. 12, 17.

3 września (wtorek) 2024 roku o godz. 11.00 w Barwinku odbędzie się uroczystość poświęcona 85. rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz tragicznej śmierci por. Rajmunda Feliksa Świętochowskiego.

Program:

- 11.00 – msza św. w kościele w Barwinku
  - 11.50 - uroczystości przed pomnikiem koło Domu Ludowego w Barwinku
- Zapraszają Organizatorzy

Inskrypcja na wspólnej mogile por. Feliksa Świętochowskiego i Jadwigi Kuczykówny na cmentarzu w Mińsku Mazowieckim

Jaką tajemnicę skrywa kurhan na Łazach?

Początkiem sierpnia br. rozpoczęły się archeologiczne prace wykopaliskowe w kompleksie leśnym położonym pomiędzy Łazami (przysiółek Łęk Dukielskich), Zboiskami a Wierznem należącym do Lasów Państwowych Nadleśnictwo Dukla. Prace prowadzone są pod kierunkiem archeologa Wojciecha Pasterkiewicza.

Ich celem było rozpoznanie jednego z kurhanów, czyli sztucznie usypanego kopca, który wstępnie wiązano z epoką neolitu, tj. okresem około 3000-2500 BC. Ku zdziwieniu badaczy okazało się, że pod nasypem ziemnym natrafiono na ślad po stosie ciałopalnym, tj. miejscu gdzie najprawdopodobniej dokonano kremacji zwłok ludzkich. Miało ono wielość około 2x1,2 m i składało się z grubej warstwy popieliny (tj. przepalonej w ogniu gliny), dużej

ilości węgla drzewnego, drobnych, przepalonych kości wraz z naczyniami ręcznej roboty. Na obrzeżach nasypu kurhanu, w regularnych odstępach, znajdowały się pochówki ludzkie. Miały one postać grobów popielnicowych (tj. spalonych kości umieszczonych w naczyniach glinianych) oraz jamowych, gdzie spalone szczątki umieszczano w niewielkich zagłębieniach wykopanych w ziemi. Część z grobów była przykrywana niewielkimi brukami złożo-

nymi z kamienia rzeczno. Stan zachowania odkrytych pochówków jest zły, większość została zniszczona przez rosnące tutaj przez stulecia drzewa. Na podstawie znalezionych fragmentów naczyń odkryte cmentarzysko należy datować na młodszą epokę brązu, tj. okres około 1 poł. I tys. p.n.e. i wiązać zapewne z ludnością kultury Gava, która przybyła na teren Dukieliszczyzny z obszaru wschodniej Słowacji. Obiekt z Łazów nie ma odpowiedników wśród innych stanowisk sepulkralnych Podkarpacia oraz Polski południowej. Obecny nasyp kopca jest silnie zniszczony przez drogi leśne oraz naturalne procesy i posiada wysokość około 1 m oraz średnicę od 17 do 20 m. Pierwotne rozmiary kopca wynosiły zapewne do 4 m wysokości przy średnicy około 10 m. Po zakończeniu badań planowane jest odtworzenie nasypu w takim kształcie oraz włączenie obiektu w trasę rowerową MTB jako atrakcję turystyczną.

dr Wojciech Pasterkiewicz

Fot. str. 12

W pasiece

Osi rok

W Polsce można spotkać 12 gatunków os i 9 gatunków klecane. Klecanki budują gniazdo z jednym plastrem a osy wieloplastrowe osłonięte masą papierową.

Osy na ogół są owadami społecznymi tzn. żyjącymi w mniejszych lub większych społecznościach. Bronią swego gniazda dość skutecznie za pomocą żądła, które w przeciwieństwie do żądła pszczołowego nie posiada haczyków. Więc osa potrafi żądlić kilkukrotnie i zawsze wyciągnie żądło z tkanki miękkiej. Osy w przeciwieństwie do pszczoł, żywią swoje larwy pokarmem mięsnym. Nie składują miodu, mimo, że owady dorosłe bardzo lubią wszelkie słodkie substancje. Czyli nasze słodczyce, słodkie napoje i owoce w okresie końca lata dla os są wabikiem. Natomiast ich zapotrzebowanie na pokarm mięsny czyni z nich sprawnych zabójców. Potrafią także wykorzystać mięso z padliny. Zabójcza skuteczność os jest wykorzystywana w uprawach ekologicznych do likwidacji szkodników. Badania pokazują, że ze swego zadania wywiązują się wzorowo. W okolicy gniazda ilość

owadów spada dość znacząco. Z kolei zamilowanie os do słodkiego, zwłaszcza w sierpniu i wrześniu wywołuje w nas wrażenie, że osy są wszędzie. Jest to spowodowane ich natręctwem w dostaniu się do słodkiego. Musimy być czujni, by przy okazji nie połknąć osy bo ona nie będzie się patyczkować, użądli nas w usta lub krtań. Wtedy osoba, nawet nie uczulona, może spuchnąć i udusić się. Szczególnie musimy uważać na bezpieczeństwo dzieci.

Zachowanie os przyczynia się do złej reputacji pszczoł. Zwykły śmiertelnik nie potrafi rozróżnić osy od pszczoły. Wszystko co lata i ma żądło to pszczoła. Bajki także przyczyniają się do utrwalenia w naszej świadomości, że połączenie żółtego i czarnego to pszczoła.

Biologia os powoduje, że ta pora roku obfituje w te owady. Właśnie teraz gniazda os osiągną szczyt rozwoju i ginie królowa gniazda. Brak hormonów królowej powoduje, że ze złożonych jaj powstają młode niezapłodnione królowe i samce. Młode królowe kopulują z samcami. Podczas zimy, zapłodniona matka hibernuje i na wiosnę podejmie wysiłek

założenia nowej kolonii. Na ogół nowe gniazdo nie jest widoczne dla nas aż do kolejnego końca lata. Bieżący rok na dodatek jest rokiem sprzyjającym rozwojowi os. Zauważono, że co kilka lat następuje rok obfitujący w osy. Po nim na ogół jest rok „normalny” i os jest mniej i może to trwać nawet kilka lat a potem znowu następuje rok sprzyjający osom i tak w mniej lub bardziej regularnych odstępach. Ciepłe zimy i wiosny na pewno sprzyjają przetrwaniu osich królowych i latem w naszej okolicy jest więcej gniazd. A jak jest więcej gniazd to i os. Generuje to więcej osich problemów.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Łowiectwo i ekologia

Wrzesień - wiadomo - rykowisko

RYKOWISKO - jest to okres godowy jeleni; odbywa się od połowy września do połowy października, z tym że trwa ono intensywnie około 2 tygodni. Czasami nasila się na początku trzeciej dekady września, a czasami na przełomie września i października. W okresie rykowiska byki poszukują rujnych łani i odwrotnie - rujne łanie, które w tym czasie żyją w chmarach, zwabiają do siebie byka i poddają się jego absolutnej władzy. Byk panujący nad chmarą łań nazywa się stadnym. On pilnuje, aby żadna z łań nie odłączyła się od chmary i aby inny byk którejkolwiek mu nie uprowadził. W związku

z tym nie pozwala łaniom oddać się od chmary nawet w czasie żerowania. Byk broni dostępu do chmary innym bykom (chłystom, kibicom) i na każdy sygnał zbliżania się intruza reaguje odpowiednio głosem straszenia, a następnie wychodzi mu na spotkanie i jeśli przybysz nie ucieknie przed walką, dochodzi do decydującego spotkania. Walka jest zażarta, w zależności od siły przeciwników.

Zwycięzca obejmuje panowanie nad chmarą łań, obwieszcza to głosem triumfu, a pokonany musi salwować się

ucieczką. W czasie rykowiska rujna łania jest pokrywana kilkakrotnie w niedługich odstępach czasu. Liczebność chmary łań zależy od sił witalnych byka. Byki w sile wieku gromadzą przy sobie 6 do 10 łań, młode i stare znacznie mniej, czasami

ciąg dalszy na str. 22 ▶

Gospodarstwo ogrodnicze

OLA

Cergowa 222

(koło firmy TransBieszczady)

Oferuje kwiaty balkonowe:

- wiszące – 5-6 zł

- stojące – 7 zł

- kosze wiszące – 25-30 zł

Oferujemy sprzedaż domów i działek

Tel. 606 782 467, 693 226 246

Wydarzyło się w naszej gminie

Jazdę zakończył na dachu w potoku

W niedzielę (25 sierpnia) około godziny 17:00 w Trzcianie gmina Dukla na DK19 doszło do zdarzenia drogowego.

Kierujący samochodem marki Hyundai jadąc w kierunku Dukli zaśląbł za kierownicą, po czym zjechał z drogi, uderzył w znak drogowy i barierki. Samochód wpadł do potoku, zatrzymując się na dachu.

31/08 2024

I DUKIELSKI RYNECZEK GALICYJSKI

Mamy przyjemność zaprezentować państwu artystów, muzyków, rzemieślników i kulinaria lokalnych tradycji (min. polskiej, lemkońskiej, żydowskiej, karpackiej)

W programie:

- piknik rodzinny z zabawami dla dzieci organizowany przez Klub Sportowy Przełęcz Dukla
- zawody sportowe dla dzieci organizowane przez MOSIR Dukla
- regionalne przysmaki kuchni transgranicznej serwowane przez lokalne gospodarstwa agroturystyczne i koła gospodyń wiejskich
- rzemieślnicze piwo i wino
- targ staroci
- prezentacje prac lokalnych artystów i rzemieślników
- muzyka na żywo
- konkursy i zabawy
- potańcówka

W wyniku zdarzenia uszkodzony został kierujący samochodem mężczyzna, który trafił pod opiekę zespołu ratownictwa medycznego i został przetransportowany do szpitala.

źródło: terazKrosno: WS

Łowiectwo i ekologia

► dokończenie ze str. 21

jedną lub dwie. Starsze byki często w dzień odchodzą od chmury do swojej rykowiskowej ostoi na wypoczynek i nad wieczorem przyłączają się do niej. Chmarę - na żerowisku i w czasie przechodzenia z jednego miejsca na drugie - prowadzi zawsze łania licówka (przodownica) z cielakiem, dalej idą łanie z cielakami, potem łanie bez cieląt, a na końcu, nawet w pewnej odległości za nimi, idzie byk. Licówka czuwa też nad bezpieczeństwem chmury. Intensywność rykowiska zależna jest od wielu czynników, a m.in. od pogody i spokoju w ostoi zwierzyny.

Najbardziej sprzyjają intensywności rykowiska chłodne, a nawet mroźne ranki (bezwietrzne). Wiatr, deszcz i wysoka temperatura osłabiają przebieg rykowiska. Trwa ono w ciszy, byki wtedy odzywają się tylko z rzadka. Po rykowisku łanie pozostają w chmarach, a byki odłączają się od nich i idą do swoich ostoi, gdzie wypoczywają, odzyskują utraconą (nawet do 25%) wagę i po ok. 2 miesiącach łączą się w chmary, ale samych byków i to w podobnym wieku.

Opracował na podstawie artykułu z internetu

Bartosz Szczepanik

W krainie rondla i patelni

Pierogi to ulubione danie Polaków, często uważane za tradycyjną potrawę kuchni staropolskiej i współczesnej kuchni polskiej. Ojczyzną pierogów są jednak Chiny, a na ziemiach polskich pojawiły się około XIII wieku. Legenda mówi, że dotarły do nas za sprawą biskupa Jacka Odrowąża, który zachwycił się nimi w Kijowie i ten pomysł przywiózł do Polski.

Dzisiaj podaję przepis członkiń KGW z Równego na:

Pierogi z kapustą i serem

Składniki ciasta:

- 60 dag mąki
- 1 jajo
- 1 szklanka wody

Składniki połączyć i ciasto wyrobić, rozwałkować na cienkie placki, z których wycinamy okrągłe krążki.

Składniki nadzienia:

- 1 główka kapusty
- 2 cebule
- 30 dag sera białego
- sól, pieprz
- masło do polania

Kapustę oczyścić podzielić na ćwiartki i zalać wrzącą osoloną wodą, ugotować. Osączyć dokładnie kapustę z wody, posiekać, połączyć ze zrumienioną cebulą. Gdy kapusta będzie wystudzona, dodać pokruszony widelcem ser. Nadzienie przyprawić do smaku. Rozwałkować ciasto. Na wykrojone krążki nakładać nadzienie, dokładnie zlepiać pierogi i odkładać na posypaną mąką deskę. Gotować w jednej warstwie we wrzącej osolonej wodzie. Ugotowane pierogi przelać wrzątkiem i polać zrumienionym masłem.

Jako omastę do tych pierogów gospodynie stosują wysmażoną na maselko śmietankę, potrawa ta ma wtedy specyficzny smak.

Smacznego!

Dukla.pl/DPS zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	300	100	600	200
1/2 A-4	200	50	300	100
1/4 A-4	100	30	200	70
1/8 A-4	50	25	150	50
1/16 A-4	30	15	100	25

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukla.pl/DPS nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Kto szuka, ten najczęściej coś znajduje,
niestety czasem zgola nie to, czego mu potrzeba.”

NARODOWE CZYTANIE

ORGANIZATORZY:

GMINA DUKLA
MUZEUM HISTORYCZNE-PAŁAC W DUKLI
OŚRODEK KULTURY W DUKLI

MIEJSCE:

MUZEUM HISTORYCZNE-PAŁAC W DUKLI

7 WRZEŚNIA 2024 R., GODZ. 10:00

ZAPRASZAMY!

Nagrody dla sportowców i trenerów

Jakub Kwaśnicki odbiera nagrodę od zastępcy burmistrza Bohdana Gocza

Trener Jacek Gałuszka odbiera nagrodę

Fot. kbr

II TURNIEJ SZACHOWY O PUCHAR BURMISTRZA DUKLI

14 września 2024 r.,
godzina 10:00

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dukli, ul.
Armii Krajowej 1A.

Grupy turniejowe
Grupa A – urodzeni 2005 i starsi (turniej zgłoszony do FIDE)
Grupa B – urodzeni 2006 – 2012 (turniej zgłoszony do FIDE)
Grupa C – urodzeni 2013 i młodszy

Komunikat organizacyjny na stronie www.chessarbiter.com

XXXV BIEG NA GÓRĘ CERGOWĄ 22 WRZEŚNIA 2024 GODZ. 14:00

BIEGI DLA DZIECI

Miejsce zawodów: Park Dukliński koło Muzeum Historycznego

ŁĄCZNA PUŁA NAGRÓD
3000 ZŁ W KAT. OPEN

DLA KAŻDEGO UCZESTNIKA PAMIĄTKOWY MEDAL ORAZ
KOSZULKA DLA UCZESTNIKÓW BIEGU GŁÓWNEGO

Logos: Dukla, MOSIR, KROSNO 112.PL, terazKrosno.pl

Rocznica zagłady dukielskich Żydów

Obelisk upamiętniający pomordowanych Żydów 13 sierpnia 1942 r.

Uczestnicy uroczystości w Dukli

Fot. kbr

Występy zespołów działających przy OK w Dukli

Kapela Duklanie podczas łemkowskiego święta „Od Ruszal do Jana” w Zydranowej

Dziełcy Zespół Tańca Ludowego z instruktorem Katarzyną Białą podczas występu na Pikniku Parafialnym. Foto Juliusz Stola

EUROGUM

Konrad Malczewski
OPONY - TEODORÓWKA

tel.:
13 43 303 31
600 160 175
888 125 558

Usługi wykonywane:

- wulkanizacja, serwis opon,
- prostowanie felg metalowych,
- prostowanie i spawanie felg aluminiowych,
- opony nowe i używane,
- używane felgi stalowe i aluminiowe,
- geometria kół samochodowych,
- czujniki ciśnienia TPMS

Teodorówka 201
38-450 Dukla